

Що ж таке торгівля людьми?

Відповідно до Закону України «Про протидію торгівлі людьми», торгівля людьми - здійснення незаконної угоди, об'єктом якої є людина, а так само вербування, переміщення, переховування, передача або одержання людини, вчинені з метою експлуатації, у тому числі сексуальної, з використанням обману, шахрайства, шантажу, уразливого стану людини або із застосуванням чи погрозою застосування насильства, з використанням службового становища або матеріальної чи іншої залежності від іншої особи, що відповідно до Кримінального кодексу України визнаються злочином.

Метою торгівлі людьми може бути:

- трудова експлуатація;
- сексуальна експлуатація,
- використання у порнобізнесі;
- проведення дослідів над людиною без її згоди;
- усиновлення (удочеріння) з метою наживи;
- примусову вагітність або примусове переривання вагітності;
- примусове одруження;
- примусове втягнення у зайняття жебрацтвом;
- втягнення у злочинну діяльність;
- використання у збройних конфліктах тощо.

Якщо Ви потрапили у ситуацію, коли шляхом обману, шантажу, шахрайства або погроз Вас примушували:

- працювати на відробляння невизначених „боргів”, яких Ви буцімто набули, коли Вам обіцяли підшукати роботу (наприклад, за кордоном, або просто у „кращому місці”);
- займатись проституцією або надавати інші сексуальні послуги;
- зніматись у порнографічних фільмах, фотозйомках, або показах через Інтернет;
- виконувати роботу, про яку Ви не домовлялися, від якої не мали змоги відмовитися, і яка вимагалася від Вас під загрозою покарання;

або піддавали іншим формам експлуатації в Україні або за кордоном, **імовірно, Ви постраждали від торгівлі людьми.**

Більшість громадян України не може ідентифікувати себе, як особу, яка постраждала від торгівлі людьми.

Міністерство соціальної політики України є національним координатором у сфері протидії торгівлі людьми, яке, відповідно до своїх завдань та функцій, формує та реалізує державну політику у сфері захисту прав громадян, які постраждали від торгівлі людьми.

Також, однією з функцій Мінсоцполітики є встановлення статусу особи, яка постраждала від торгівлі людьми.

За останні роки Мінсоцполітики значно посилило роботу щодо виявлення та ідентифікації осіб, які постраждали від торгівлі людьми.

Так, у 2018 році Мінсоцполітики встановлено статус особи, яка постраждала від торгівлі людьми, 221 громадян, що на 11,6 % перевищує показник 2017 року (198 осіб) та у 2 рази більше за показник 2016 року (110 осіб).

Протягом 2012-2019 років Мінсоцполітики встановлено статус особи, яка постраждала від торгівлі людьми, 818 громадянам (811-громадян України та 7 іноземців), з яких 316 жінки, 420 чоловіки, 82 дітей (30 хлопчиків та 51 дівчаток).

Основними країнами призначення громадян України залишаються Російська Федерація, Україна, Республіка Польща, Республіка Туреччина, ОАЕ тощо.

Органами Національної поліції упродовж 2019 року виявлено 189 кримінальних правопорушень (проти 163 за аналогічний період 2018 року), передбачених статтею 149 (Торгівля людьми) КК України, без урахування закритих кримінальних проваджень, відповідно до Кримінально-процесуального кодексу України.

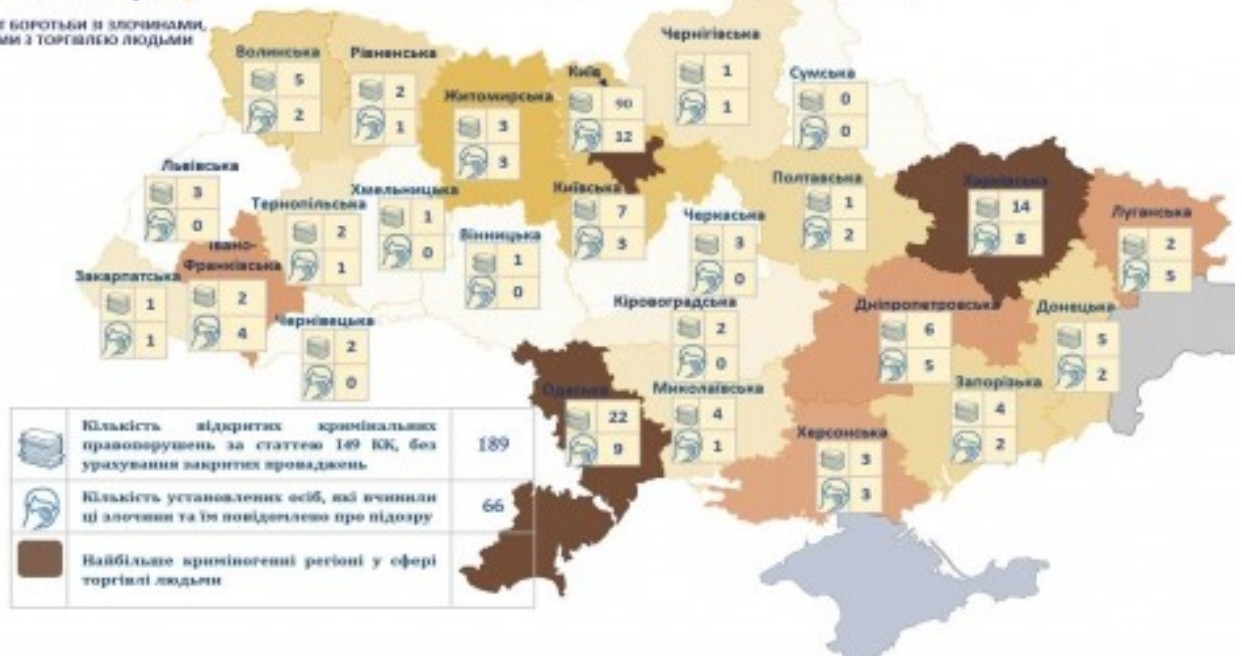
В рамках досудового розслідування встановлено 205 осіб, яким надано статус потерпілих в кримінальних провадженнях за злочинами, пов'язаними з торгівлею людьми, з них: 123 чоловіків, 78 жінок, 2 неповнолітніх, 2 малолітніх.

НАЦІОНАЛЬНА
ПОЛІЦІЯ

ДЕПАРТАМЕНТ БОРОТБИ ЗІ ЗЛОЧИНАМИ,
ПОВ'ЯЗАНИМИ З ТОРГІВЛЕЮ ЛЮДЬМИ

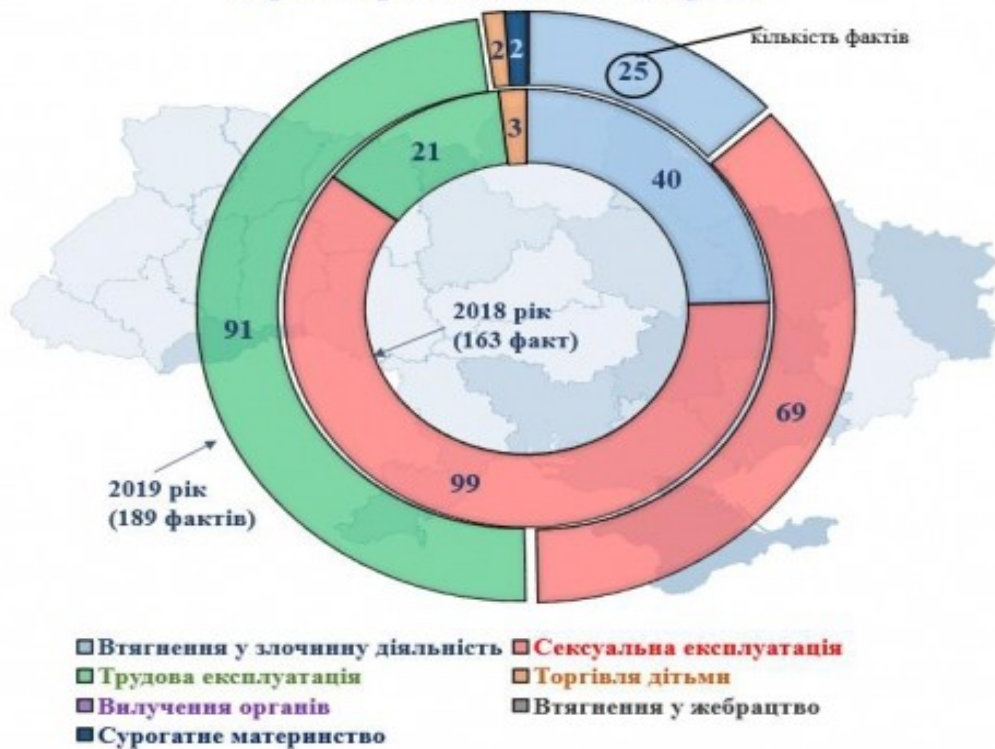
Виявлення кримінальних правопорушень, передбачених ст. 149 КК України, за 5 місяців 2019 року

Проведеним аналізом по виявленім 189 фактам торгівлі людьми слід зазначити, що упродовж 2019 року її формами були:

- 91 – трудова експлуатація;
- 69 – сексуальна експлуатація;
- 25 – втягнення у злочинну діяльність;
- 2 – торгівля дітьми;
- 2 – сурогатне материнство.

Форми торгівлі людьми в Україні

Загальний аналіз основних груп ризику

- незаміжні жінки, самотні матері, розлучені особи;
- молодь, діти вулиці, діти-сироти, вихідці з неблагополучних сімей;
- внутрішньо переміщені особи;
- особи, які зазнали насильства, у тому числі сексуального;
- бідні, малозабезпечені особи;
- особи з проблемами психічного здоров'я.

Найбільш вразливі до торгівлі людьми категорії населення:

- жінки у віці 18-30 років, у першу чергу незаміжні (вразливі до сексуальної експлуатації);
- чоловіки у віці 25-35 років, у першу чергу одружені (вразливі до трудової експлуатації);
- діти у віці 13-18 років, у першу чергу дівчатка з неповних та реструктурованих сімей (коли один із батьків нерідний).

Так, найбільш поширеною формою торгівлі людьми стала трудова експлуатація (91 факт), тоді як за аналогічний період 2018 року це була сексуальна експлуатація.

Міністерством освіти і науки України (МОН) розроблено законодавчі акти, які регулюють суспільні відносини, що виникають у процесі реалізації конституційного права людини на освіту, права та обов'язки фізичних і юридичних осіб, які беруть участь у реалізації цього права, а саме:

1. Закон України «Про освіту» від 05 вересня 2017 року гарантує повагу людської гідності; захист під час освітнього процесу від приниження честі та гідності, будь-яких форм насильства та експлуатації, дискримінації за будь-якою ознакою, пропаганди та агітації, що завдають шкоди здоров'ю здобувачам освіти.

2. У Законі України «Про дошкільну освіту» від 11 липня 2001 року (редакція від 13 жовтня 2018 року) зазначено, що заклад дошкільної освіти створює безпечні та

нешкідливі умови розвитку, виховання та навчання дітей, режим роботи, умови для фізичного розвитку та зміцнення здоров'я відповідно до санітарно-гігієнічних вимог та забезпечує їх дотримання; сприяє збереженню та зміцненню здоров'я, розумовому, психологічному і фізичному розвитку дітей.

3. Законом України «Про загальну середню освіту» від 13 травня 1999 року (редакція від 13 жовтня 2018 року) передбачено заборону дискримінації у сфері загальної середньої освіти, тобто, жодна особа не може зазнавати будь-яких форм дискримінації, зокрема мати привілеї чи обмеження в освітньому процесі, бути обмежена у праві брати участь у заходах, що проводяться в закладі освіти.

4. Закон України «Про позашкільну освіту» від 22 червня 2000 року (редакція від 13 жовтня 2018 року) забезпечує формування у вихованців, учнів і слухачів свідомого й відповідального ставлення до власного здоров'я та здоров'я оточуючих, навичок безпечної поведінки.

5. Закон України «Про професійно-технічну освіту» від 10 лютого 1998 року (редакція від 13 жовтня 2018 року) гарантує захист здобувачів освіти під час освітнього процесу від будь-яких форм фізичного і психічного насильства, приниження честі та гідності, дискримінації за будь-якою ознакою, пропаганди та агітації, що завдають шкоди здоров'ю здобувачам освіти.

6. Закон України «Про вищу освіту» від 01 липня 2014 року (редакція від 25 липня 2018 року) гарантує здобувачам освіти захист від будь-яких форм експлуатації, фізичного та психічного насильства.

7. Наказ Міністерства освіти і науки України від 08.04.2016 № 405 «Про затвердження плану заходів Міністерства освіти і науки щодо протидії торгівлі людьми на період до 2020 року».

На виконання постанови Кабінету Міністрів України №111 від 24.02.2016 року, Плану заходів Міністерства освіти і науки щодо протидії торгівлі людьми на період до 2020 року, затвердженого наказом від 08.04.2016 № 405, в закладах освіти за сприяння Українського фонду «Благополуччя дітей та Представництва Міжнародної організації з міграцій (МОМ) в Україні впроваджується програма виховних заходів з попередження торгівлі людьми «Особиста гідність. Безпека життя. Громадянська позиція», яка пропагує новітні засоби технологічного забезпечення виховного процесу та є системою профілактики торгівлі людьми шляхом формування в учнівської молоді внутрішнього ціннісного стрижня та необхідних життєвих навичок.

Основною формою впровадження програми «Особиста гідність. Безпека життя. Громадянська позиція» серед учнів були виховні заходи, зокрема: в рамках виховних годин класного керівника (куратора) програму впроваджували в 1023 закладах освіти (70,9%), за допомогою окремих виховних заходів (тематичних днів/тижнів, конкурсів, змагань, дискусій, зустрічей з фахівцями тощо) – в 882 закладах (61,1%), в рамках годин психолога – у 843 закладах (58,4%). В якості цілісного тренінгового курсу програму впровадили 264 заклади (18,4%), факультативного курсу – 112 закладів (7,8%).

Для учасників освітнього процесу у закладах освіти України впроваджуються курси/спекурси щодо протидії торгівлі людьми, якими було охоплено 107 608 здобувачів освіти (47877 хлопців та 59731 дівчат).

МОН співпрацює із міжнародними та громадськими організаціями із означеної проблеми. Так, Координатором проектів ОБСЄ в Україні у співпраці із ДНУ «Інститут

модернізації змісту освіти» розроблено спецкурс «Протидія торгівлі людьми в Україні», який пропонується як складова навчального плану (варіативної частини) закладів післядипломної педагогічної освіти (в рамках підвищення кваліфікації педагогічних працівників) з метою ознайомлення керівників та педагогічних працівників закладів з поняттям «торгівля людьми» – його сутністю, чинниками, масштабами та наслідками; нормативно-правовою базою з протидії торгівлі людьми в Україні і світі та її кореляцією з нормативними документами про діяльність державного органу чи організації (установи); з процесом ідентифікації постраждалих від торгівлі людьми, зокрема дітьми, особливостями індивідуальної роботи з постраждалими та їх сім'ями і надання необхідної допомоги, а також з основними принципами та компонентами Національного механізму взаємодії для надання допомоги постраждалим.

Зокрема, за підтримки Представництва Міжнародної організації з міграцій (МОМ) в Україні проводилась інформаційно-просвітницька робота щодо підвищення обізнаності вразливих категорій учнів, які навчаються в професійних (професійно-технічних) закладах освіти та проживають у гуртожитках, щодо безпечної міграції та працевлаштування, а також відбувалося навчання вихователів гуртожитків та лідерів учнівського самоврядування у якості тренерів з питань запобігання торгівлі людьми.

Державна міграційна служба (ДМС)

Державна міграційна служба (ДМС) є центральним органом виконавчої влади, який реалізує державну політику у сферах міграції (імміграції та еміграції), у тому числі протидії нелегальній (незаконній) міграції, громадянства, реєстрації фізичних осіб, біженців та інших визначених законодавством категорій мігрантів.

Перелік основних нормативно-правових актів, якими керується ДМС під час здійснення діяльності з протидії торгівлі людьми, включає в себе:

- Закон України «Про протидію торгівлі людьми»;
- Закон України «Про імміграцію»;
- Закон України «Про правовий статус іноземців та осіб без громадянства»;
- Закон України «Про біженців та осіб, які потребують додаткового або тимчасового захисту»;
- постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Положення про Державну міграційну службу України»;
- постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку взаємодії суб'єктів, які здійснюють заходи у сфері протидії торгівлі людьми»;
- постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку встановлення статусу особи, яка постраждала від торгівлі людьми»;
- постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку формування квоти імміграції, Порядку провадження за заявами про надання дозволу на імміграцію і поданнями про його скасування та виконання прийнятих рішень».

До компетенції ДМС належать такі питання у сфері протидії торгівлі людьми:

I. Основні функції, що впливають із безпосередніх повноважень ДМС:

1) здійснення заходів щодо своєчасного оформлення документів на право перебування в Україні (пп. «в» п. 10 ч. 1 ст. 7 Закону України «Про протидію торгівлі людьми»), реєстрація іноземців та осіб без громадянства, які постраждали від торгівлі людьми (ч. 4 ст. 14 Закону України «Про протидію торгівлі людьми», п. 8 ч. 2 ст. 4 Закону України «Про імміграцію»);

2) надання дозволу на імміграцію та видача посвідок на постійне проживання іноземцям та особам без громадянства, які протягом трьох років прожили в Україні в статусі постраждалих від торгівлі людьми (ч. 5 ст. 16 Закону України «Про протидію торгівлі людьми»);

3) здійснення заходів щодо репатріації до країн походження іноземців та осіб без громадянства, які постраждали від торгівлі людьми (пп. «г» п. 10 ч. 1 ст. 7, ст. 19 Закону України «Про протидію торгівлі людьми»);

4) здійснення заходів щодо примусового видворення іноземців та осіб без громадянства, які порушили законодавство про протидію торгівлі людьми (пп. «г» п. 10 ч. 1 ст. 7 Закону України «Про протидію торгівлі людьми», ст. 30 Закону України «Про правовий статус іноземців та осіб без громадянства»).

II. Допоміжні функції ДМС, пов'язані з реалізацією основних функцій:

1) взаємодія із суб'єктами у сфері протидії торгівлі людьми;

2) участь у заходах щодо встановлення статусу особи (ідентифікація), яка

постраждала від торгівлі людьми на території України;

3) участь у заходах щодо удосконалення безпеки і контролю паспортних та інших документів, що дають право виїзду з України і в'їзду в Україну

4) у разі потреби участь у оформленні консульськими установами України за кордоном відповідних документів на повернення в Україну громадян України, які постраждали від торгівлі людьми за кордоном.

Упродовж 2016-2019 рр. до територіальних органів ДМС від відповідальних підрозділів місцевих держадміністрацій повідомлення про іноземців та осіб без громадянства, які постраждали від торгівлі людьми, та запити щодо встановлення їх особи та країни громадянства чи країни походження, не надходили.

Пунктом 8 частини другої статті 4 Закону України «Про імміграцію» визначено, що в межах квоти імміграції дозвіл на імміграцію надається особам, які безперервно проживали на території України протягом трьох років з дня встановлення їм статусу особи, яка постраждала від торгівлі людьми.

Так, протягом 2011-2019 рр. – до ДМС звернувся лише один іноземець – громадянин Пакистану, який постраждав від торгівлі людьми. 24.02.2017 йому було оформлено посвідку на постійне проживання в Україні відповідно до вимог Закону України «Про імміграцію».

У разі відсутності у постраждалої особи документів, що посвідчують особу, відповідальний підрозділ звертається до територіального органу або підрозділу ДМС, який терміново здійснює заходи щодо відновлення або видачі таких документів.

Постраждали від торгівлі людьми

Звільнившись з тенет торгівців людьми, постраждали, як правило, повертаються на батьківщину в незадовільному фізичному стані, психічно розбитими та розчарованими.

На додаток, вдома на них часто чекає ціла низка нових проблем: особисті документи зникли, вони «виписані із помешкання», позбавленні батьківських прав тощо.

Крім того, люди, котрі обманули їх з працевлаштуванням чи продали у боргову кабалу, не тільки не повертають заплаченого завдатку, але й погрожують розправою.

Більшість постраждалих від торгівлі людьми вважають, що їхнє рішення мігрувати у пошуках кращого працевлаштування – це підконтрольний їм процес. Вони не усвідомлюють, що від самого початку їх обманюють або шантажують, аби лише створити ситуацію, в якій тих можна буде експлуатувати.

Постраждали від торгівлі людьми заслуговують на повагу і допомогу незалежно від форми експлуатації.

Для успішного попередження торгівлі людьми надзвичайно важливо захищати права постраждалих і надавати їм підтримку. Це передбачає захист їхнього особистого життя, а також ряд адміністративних заходів для оформлення їхнього перебування у країні призначення із наданням безпечного житла та доступу до психологічної, медичної, юридичної та соціальної допомоги.

Підтримка у буденних справах і визначення нових перспектив допомагає постраждалим створити стабільне оточення і налагодити життя. Тільки ті, хто відчують стабільність, зможуть бути корисними в якості надійних свідків, але допомогу і захист необхідно надавати незалежно від готовності потерпілого давати свідчення.

Проблема торгівлі людьми актуальна для України, особливо в цей нелегкий для країни час. Ця проблема стосується не лише жертв сучасного рабства, але і кожного громадянина, який може потрапити в тенета кримінальних осіб чи організацій. Це також питання підтримки та реабілітації жертв торгівлі людьми, та ефективної співпраці всіх державних та неурядових організацій з метою подолання цього негативного явища. У кожного є свої права і кожен охороняється законами. Свобода є фундаментальним правом кожної людини.

- СЕКСУАЛЬНА ЕКСПЛУАТАЦІЯ
- ЖЕБРАЦТВО
- ТРУДОВА ЕКСПЛУАТАЦІЯ
- ВИЛУЧЕННЯ ОРГАНІВ
- ВТЯГНЕННЯ У ЗЛОЧИННУ ДІЯЛЬНІСТЬ

#Проти Дій
ТоргівліЛюдьми

НАЦІОНАЛЬНА ГАРЯЧА ЛІНІЯ З ПИТАНЬ ПРОТИДІЙ
ТОРГІВЛІ ЛЮДЬМИ ТА КОНСУЛЬТУВАННЯ МІГРАНТІВ

527 — безкоштовні дзвінки з мобільних телефонів в Україні
0-800-505-501 — безкоштовні дзвінки зі стаціонарних телефонів в Україні

Графік роботи гарячої лінії: пн-нд з 8:00 до 20:00